

Elintarvikelain 64 §:n mukaisten kiireellisten toimien vahvistaminen elintarvikelain 56§:n mukaisesta kiellosta, FIE Toomas Tuudak, OÜ Melineero, Tartu, Viro

Ympäristöterveysjaosto 21.05.2026
1364/11.05.01.02/2026

Valmistelu ja lisätiedot
vt. kaupungineläinlääkäri-hygieenikko Sonja Kolehmainen
puh. 040 1681032, etunimi.sukunimi@porvoo.fi

Tarkastuksella Porvoon kevätmarkkinoilla 21.5.2026 havaittiin, että toimijan hunajapakkauksissa oli lääkkeellinen väite ”Luonnon voimakas antibiootti”.

Väite oli suomen, ruotsin ja englannin kielellä.

Toimijalle on annettu aiemmin toisen valvontayksikön toimesta määräaika 31.10.2025 poistaa väittämät pakkauksistaan (tarkastuspöytäkirjan tapahtumatunnus:1805977).

Toimija ryhtyi tarkastuksella heti peittämään kiellettyjä väittämiä pakkauksista tussilla. Toimija oli tehnyt saman toimenpiteen Porvoon kevätmarkkinoilla vuonna 2025. Valvontaviranomainen teippasi kiellettyjä väitteitä sisältävät hunajapurkit ja merkitsi ne käyttökieltoon.

21.5.2026 annettiin elintarvikelain 56 §:n mukainen kiello: Tuotteita, joiden pakkauksiin on merkitty kielletty lääkkeellinen väite, ei saa myydä tai muuten saattaa markkinoille, ennen kuin toimija on korjannut pakkausmerkinnät (esimerkiksi uudelleen etiketointi).

Perustelut:
Elintarviketiedoissa, mainonnassa tai elintarvikkeiden esillepanossa ehkäiseviä, hoitavia tai parantavia ominaisuuksia, eikä viitata sellaisiin ominaisuuksiin.

Elintarvikelaki 297/2021 56 §:n 2. mom. mukaan valvontaviranomainen voi kieltää elintarvikekontaktimateriaalin valmistuksen, sisämarkkinakaupan, viennin, tukkukaupan ja muun jakelun, jos elintarvikekontaktimateriaali tai siitä annettavat tiedot tai kontaktimateriaalitoiminta ovat sellaiset, että ne aiheuttavat tai niiden voidaan perustellusta syystä epäillä aiheuttavan vakavaa vaaraa ihmisen terveydelle tai vaaraa sellaisen elintarvikesäännösten vastaisuuden takia, jota ei voida poistaa.

Elintarvikelaki 297/2021 64 §:n mukaan kiireellisissä tapauksissa elintarvikevalvontatehtäviä suorittava kunnan viranhaltija, jolle ei ole siirretty toimivaltaa hallinnollisten pakkokeinojen käyttöön 27 §:n 3 momentin mukaisesti, on oikeutettu ryhtymään 55, 56, 58 ja 59 §:ssä tarkoitettuihin hallinnollisiin pakkokeinoin. Viranhaltijan tämän pykälän nojalla tekemä päätös on viipymättä saatettava kunnan valvontaviranomaisen käsiteltäväksi.

Elintarvikelaki 297/2021 66 §:n mukaan toimivaltainen valvontaviranomainen voi kieltää toimijaa jatkamasta elintarvikesäännösten vastaista markkinointia taikka uudistamasta sellaista tai siihen rinnastettavaa markkinointia. Kielto voidaan antaa myös väliaikaisena, jolloin kielto on voimassa, kunnes valvontaviranomainen on antanut asiassa lopullisen ratkaisunsa.

Jos elintarvikkeen tai elintarvikekontaktimateriaalin markkinoinnissa annetaan tietoja, joista voi aiheutua vakavaa vaaraa ihmisen terveydelle tai jos markkinointi on olennaisesti totuudenvastaista tai harhaanjohtavaa, valvontaviranomainen voi 1 momentissa mainittujen toimenpiteiden lisäksi ryhtyä 55–58 §:ssä säädettyihin toimenpiteisiin, kunnes markkinointi on saatettu elintarvikesäännösten mukaiseksi.

(EU) N:o 1169/2011 7 artiklan mukaan

1. Elintarviketiedot eivät saa johtaa harhaan, erityisesti

b) liittämällä elintarvikkeeseen vaikutuksia tai ominaisuuksia, joita sillä ei ole

2. Elintarviketietojen on oltava oikeellisia, selviä ja kuluttajalle helposti ymmärrettäviä

Hallintolain 434/2003 34§:n mukaan asian saa ratkaista asianosaista kuulematta, jos kuuleminen saattaa vaarantaa päätöksen tarkoituksen toteutumisen tai kuulemisesta aiheutuva asian käsittelyn viivästyminen aiheuttaa huomattavaa haittaa ihmisten terveydelle, yleiselle turvallisuudelle taikka ympäristölle. Mahdollisen terveysvaaran aiheuttavan elintarvikkeen markkinoille saattamisen kieltämisestä koskeva päätöksen antaminen viivästyisi kuulemisen vuoksi ja tätä kautta aiheuttaisi huomattavaa haittaa ihmisten terveydelle, joten kuuleminen voidaan jättää tekemättä.

Kuuleminen ja vastine

Toiminnanharjoittajaa kuultiin suullisesti kiireellisten määräysten yhteydessä. Toimija halusi peittää virheellisen/kielletyn väitteen tussilla. Toimija kertoi, että tilaa uusia etikettejä myöhemmin.

Sovelletut oikeusohjeet

Elintarvikelaki 297/2021 muutoksineen 55, 56, 64, 75, 78 §
EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUS (EU) N:o 1169/2011 elintarviketietojen antamisesta kuluttajille 7 artikla
Hallintolaki 434/2003 34, 43, 44, 45, 48 §

Ympäristöterveydenhuollon päällikkö

Ympäristöterveysjaosto päättää vahvistaa elintarvikelain 64 §:n mukaisten kiireellisten toimien vahvistaminen elintarvikelain 56 §:n mukaisesta FIE Toomas Tuudak-toimijalle.

